

PREPAUSA DE PROJÈCTE DE LEI SUS ETH REGIM ESPECIAL D'ARAN

Barcelona, 13 de junhsèga de 2009

GROP D'UNITAT D'ARAN (UA-PM-PSC)

GROP DE CONVERGÈNCIA DEMOCRÀTICA ARANESA (CDA)

GROP DETH PARTIT RENOVADOR ARTIÉS – GARÒS (PRAG)

Ponents

Mgfc. Sr. Francés X. Boya Alós

Mgfc. Sr. Carlos Barrera Sánchez

Mgfc. Sr. José Antonio Bruna Vilanova

Mgfc. Sr. Rufino Martínez Cau

Sr. Alex Moga Vidal

Sr. Rafa Hinojosa Molina

Sr. Josep Mir Bagó

Sr. Francesc de Paula Caminal i Badia

Sr. Joan Recasens Calvo

PREPAUSA DE PROJÈCTE DE LEI SUS ETH REGIM ESPECIAU D'ARAN

TÍTOL I. DISPOSICIONS GENERAUS

- Article 1.** Aran
- Article 2.** Objècte dera Lei
- Article 3.** Natura e regim juridic
- Article 4.** Encastre territorial
- Article 5.** Autonomia e posicion institucionau
- Article 6.** Es simbèus

TÍTOL II. LENGUA E CULTURA

- Article 7.** Lengua pròpria
- Article 8.** Drets lingüistics
- Article 9.** Lengua ena administracion
- Article 10.** Lengua e ensenhament
- Article 11.** Lengua e mieis de comunicacion
- Article 12.** Cultura

TÍTOL III. ORGANIZACION

CAPÍTOL I. ES ORGANS DETH CONSELH GENERAU E ES SUES ATRIBUCIONS.

- Article 13.** Eth Conselh Generau
- Article 14.** Organs deth Conselh Generau.
- Article 15.** Eth Plen de conselhèrs e conselhères generaus.
- Article 16.** Eth sindic o sindica
- Article 17.** Eth vicesindic o vicesindica
- Article 18.** Eth Conselh de Govèrn
- Article 19.** Era Comission d'Auditors de Compdes

CAPÍTOL II. REGIM DE FONCIONAMENT

- Article 20.** Foncionament des organs collegiadi

CAPÍTOL III. REGIM ELECTORAU

Article 21. Candidatures ath Conselh Generau

Article 22. Eleccion des conselhèrs e conselhères generaus

Article 23. Constitucion e mandat deth Conselh Generau

Article 24. Eleccion deth sindic o era sindica

Article 25. Estatut deth sindic o sindica e des conselhèrs e conselhères generaus

Article 26. Cessament deth sindic o sindica

Article 27. Qüestion de confiança

CAPÍTOL IV. INSTITUT D'ESTUDIS ARANESI

TÍTOL IV. COMPETÈNCIES

CAPÍTOL I. REGIM GENERAU

Article 28. Encastre competenciau

Article 29. Capacitats generaus e principi de subsidiarietat

Article 30. Potestats

Article 31. Traspàs de competències e era sua avaloracion

CAPÍTOL II. COMPETÈNCIES ENES DIÜÈRSI SECTORS D'ACTIVITAT ADMINISTRATIVA

Article 32. Lengua e cultura

Article 33. Dret civiu aranés

Article 34. Regim locau

Article 35. Organizacion deth territòri e urbanisme

Article 36. Educacion

Article 37. Sanitat e salut publica

Article 38. Espòrts e léser

Article 39. Joenessa

Article 40. Politiques d'igualtat

Article 41. Servicis sociaus e voluntariat

Article 42. Abitatge

Article 43. Miei ambient

Article 44. Recorsi naturaus

Article 45. Energia e Mines

Article 46. Activitats Ruraus

Article 47. Torisme

Article 48. Comèrc e consum

Article 49. Promocion dera economia

Article 50. Universitats e recèrca

Article 51. Tecnologies dera informacion e dera comunicacion

Article 52. Infraestructures, òbres publiques e servicis de mobilitat

Article 53. Seguretat publica

Article 54. Prevencion e escandiment de huecs, emergéncias e proteccion civila

Article 55. Associacions, fondacions, corporacions de dret public e professions titolades.

Article 56. Denominacions e indicacions geografiques e de qualitat.

Article 57. Estadistica

Article 58. Propietat intelektuau e indústria

Article 59. Trabalh e relacions laboraus

TÍTOL V. RELACIONS DETH CONSELH GENERAU DAMB ERA GENERALITAT E DAMB ES AUTES INSTITUCIONS PUBLICUES

Article 60. Capacitat d'iniciativa legislativa

Article 61. Participacion deth sindic ena activitat parlamentària

Article 62. Singularitat des relacions deth Conselh Generau damb eth Govèrn dera Generalitat

Article 63. Participacion enes decisions dera Generalitat e coordinacion damb es servicis d'aguesta

Article 64. Era Comission bilaterau Govèrn dera Generalitat-Conselh Generau d'Aran

Article 65. Es relacions deth Conselh Generau damb es municipis

Article 66. Aran e es naues divisions territoriaus de Catalonha.

Article 67. Relacions de cooperacion

Article 68. Relacions e participacion damb era ciutadania

TÍTOL VI. FINANÇAMENT DETH CONSELH GENERAU

Article 69. Eth Hons de cooperacion dera Generalitat damb eth Conselh Generau d'Aran

Article 70. D'outes assignacions o participacions enes Pressupòsti dera Generalitat

Article 71. Tributacion pròpria

Article 72. D'auti ingrèssi

TÍTOL VII. MODIFICACION O REVISION D'AGUESTA LEI

Article 73. Procediment

DISPOSICION ADDICIONAU

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Prumèra

Dusau

DISPOSICIONS FINAUS

Prumèra

Dusau

DISPOSICION DEROGATÒRIA

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERAUS

Article 1 Aran

Aran ei ua entitat territoriau singulara e unica, que conforme ua corporacion de caractèr representatiu definida pes terçons, damb personalitat juridica pròpria e plea capacitat legau e autonomia politica e administrativa.

Article 2 Objècte dera Lei

1. Aquesta Lei revise, melhore e actualize eth regim especiau pròpri d'Aran, establìt entà protegir eth caractèr singular d'aguesta comunitat, es sòns drets istorics e era sua identitat, que reconeish, empare e respècte er Estatut d'autonomia de Catalonha, cossent damb çò previst peth sòn article 11 e pera sua Disposicion addicionau 5au.

2. Per miei d'aguest regim especiau se reconeish eth dret e era realitat dera organizacion institucionau, politica e administrativa d'Aran e se'n garantisen es competéncias, es recorsi e autonomia entà ordenar, governar e gestionar es interèssi generaus e es ahèrs publics deth sòn territòri.

Article 3 Natura e regim juridic

1. Aran, en tant que comunitat politica e entitat de natura territoriau, a personalitat juridica pròpria e plea capacitat e autonomia entath compliment des sues funcions, qu'exercís mejançant eth Conselh Generau e es autes institucions pròpies d'autogovèrn que regule aquesta Lei.

2. Es institucions araneses, qu'an natura unica e singulara, exercissen foncions pròpies deth Govèrn e dera Administracion dera Generalitat e foncions que corresponen ara Administracion locau, damb es pròpies especificitats deth regim juridic d'Aran, que les son d'aplicacion preferenta.

Article 4 Encastre territoriau

1. Aran ei format pes sies terçons istorics de Pujòlo, Arties e Garòs, Castièro, Marcatosa, Lairissa e Quate Lòcs, que son integradi pes territòris des nuclèus de poblacion següenta:

- a) Pujòlo, per Tredòs, Bagergue, Salardú, Unha e Gessa.
- b) Arties e Garòs, per Arties e Garòs.
- c) Castièro, per Escunhau, Casarilh, Betren, Vielha, Gausac e Casau.
- d) Marcatosa, per Vilac, Aubèrt, Betlan, Mont, Montcorbau, Arròs e Vila.
- e) Lairissa, per Vilamòs, Arres, Arró, Es Bòrdes, Benós e Begós.
- f) Quate Lòcs, per Bossòst, Les, Canejan e Bausen.

2. Aran non pòt èster includit laguens de cap division territoriau ne administrativa de Catalonha que non sigue era madeisha.

Article 5

Autonomia e posicion institucionau

1. En vertut dera autonomia d'Aran, se garantís ath Conselh Generau, ena sua qualitat d'institucion representativa de govèrn e administracion:

- a) Es competéncias pròpies relatives ara gestion des interèssi generaus e des particulars d'Aran, que poderà exercir jos era sua responsabilitat, e era capacitat d'intervier en quinsevolh ahèr qu'afècte ath sòn territòri.
- b) Es recorsi financèrs sufisents entà desvolopar de forma eficienta e eficaça es sues foncions e balhar es servicis dera sua competéncia, damb autonomia entà gestionar-les.
- c) Es potestats administratives ples pròpies des entitats de natura territoriau, en especiau era normativa, en exercici dera quau e deth principi democratic que lo legitime, eth Conselh Generau regula es encastres des sues competéncias e des sòns interèssi damb er unic limit de non vulnerar es leis.

2. Ath delà des sues competéncias, eth Conselh Generau d'Aran assumís era gestion ordinària dera Administracion dera Generalitat en sòn territòri. Tanben, eth sindic o era sindica ei era mès nauta representacion institucionau e ordinària dera Generalitat en Aran.

3. Eth Conselh Generau se relacione dirèctament damb es institucions dera Generalitat e der Estat, cossent damb açò previst per aguesta Lei. Tanben pòt establir relacions damb institucions e organismes internacionaus o d'auti païsi, sustot laguens der encastre occitan.

Article 6

Es simbèus

1. Aran exprèsse era sua identitat nacionau damb es simbèus dera sua comunautat que son eth drapèu, er imne e er escut.

2. Eth drapèu d'Aran ei deth color bordèu tradicionau des pendons des parròquies araneses, damb er escut d'Aran enquadrat en centre pera crotz occitana de color auriò.

3. Er escut d'Aran ei un escut de forma rectangulara, quadrilon e arredonit pera sua forma inferiora e en proporcion de 5 x 6 d' ample e long respecivament. Escut talhat, sagerat de corona reiau catalanoaragonesa (sègle XIV), damb un prumèr nivèu d'argent, damb ua clau en faisha de sable (nere), e un dusau nivèu d'òr, damb quate paus de gules (vermelh).

4. Er imne d'Aran ei Montanhas Araneses.

TÍTOL II LENGUA E CULTURA

Article 7 Lengua pròpria

1. Er aranés, nòm que recep era varianta autoctòna dera lengua occitana, ei era lengua pròpria e oficiau d'Aran. Er aranés ei, amassa damb eth catalan e eth castelhan, lengua oficiau en Aran, cossent damb çò que dispòse aguesta Lei, e en Catalonha, de conformitat damb çò qu'establissen er Estatut d'Autonomia de Catalonha e es leis de normalizacion lingüística.

2. Se reconeish er Institut d'Estudis Aranesi coma autoritat lingüística der aranés, varianta occitana parlada en Aran, e coma autoritat academica damb personalitat juridica pròpria, as efèctes dera regulacion e dera proteccion e normativizacion der aranés, en aplicacion deth regim lingüistic regulat en aguesta Lei, atau coma er Institut d'Estudis Catalans n'ei respècte deth catalan, cossent damb çò qu'establís er article 5 der Estatut d'Autonomia de Catalonha e es leis de normalizacion lingüística.

3. Es poders publics an de protegir er aranés en toti es encastres e sectors e n'an de fomentar eth sòn usatge, era difusion e eth sòn coneishement.

Article 8 Drets lingüistics

1. En Aran totes es persones an eth dret de conéisher e utilizar er aranés e d'èster atengudi oraument e per escrit en aguesta lengua enes sues relacions damb totes es administracions publiques, includida era Administracion electorau, e damb es entitats publiques e privades que ne depenen. Es actes

administratius e disposicions generaus, atau coma es esturments de fe publica, dictadi en aranés produsiràn plens efèctes juridics.

2. En Aran totes es personas, enes sues relacions damb era justícia, eth notariat e es registres publics an eth dret d'utilizar er aranés e de recéber documentacion en aguesta lengua s'ac solliciten, sense qu'açò supause un còst addicionau entath ciutadan e sense que poguen patir indefension ne retards indeguts pera lengua empregada.

3. En Aran, totes es personas an dret a èster atengudes oraument e per escrit en aranés ena sua condicion d'usatgères o consumidores de bens, productes e servicis enes tèrmes que dispòsen es leis. Es entitats, empreses e establiments dubèrts ath public en Aran son subjèctes ath déuer de disponibilitat lingüistica enes tèrmes qu'establisquen es leis.

Article 9

Lengua ena Administracion

1. Er aranés, varianta occitana parlada en Aran, ei era lengua pròpria e oficiau deth Conselh Generau, dera Administracion locau aranesa e des autes entitats que ne depenen.

2. Eth personau ath servici des nomentades entitats a d'acreditar es coneishements en aranés, lengua occitana en Aran, que se determinen entar exercici des sues foncions.

3. Era documentacion d'usatge intèrne e extèrne elaborada peth Conselh Generau d'Aran, era Administracion locau aranesa e es autes entitats que ne depenen, serà elaborada en aranés, sense prejudici de çò qu'establís era legislacion vigenta.

4. Era Generalitat mejançant es sues politiques linguistiques e eth Conselh Generau en marc des sues competencies coordinaran es sues actuacions en matèria de lengua, e impulsarà era lengua en aqueri airaus enes quau era normalizacion ei especiaument dificultiosa, coma ei eth cas dera justícia.

Article 10

Lengua e ensenhament

1. Er aranés, en tant que lengua pròpria d'Aran, ei era lengua veïculara e d'aprenedissatge enes centres educatius plaçadi ena Val d'Aran.

2. Eth Conselh Generau susvelharà entà qu'es curriculumms linguistics des centres educatius s'ajusten ara legalitat vitgenta e as critèris determinats per aguesta lei en aguest article.

Article 11

Lengua e mieis de comunicacion

1. Se garantís er usatge der aranés enes mieis de comunicacion publics en toti es sòns formats, en especiau des depenents dera Corporacion Catalana de Mieis Audiovisuaus, des entitats locals e es sòns ens associatius en territòri d'Aran.

2. Es mieis de comunicacion de titularitat privada, er encastre de difusion des quaus sigue en territòri d'Aran, emplegaràn enes sues emissions o edicions er aranés enes tèrmes que dispòse era legislacion de normalizacion lingüistica, era legislacion audiovisuau e, en sòn cas, era auta legislacion sectoriau que sigue d'aplicacion.

3. Era Corporacion catalana de mieis audiovisuaus a de garantir, en tot profiter era possada des naues tecnologies e amassa damb eth Conselh Generau d'Aran, eth desplegament d'un sistèma audiovisuau pròpri entà Aran, qu'assegure ua preséncia sufisenta der aranés enes mieis de comunicacion.

Article 12

Cultura

1. Eth Conselh Generau d'Aran velharà pera conservacion, era promocion e era difusion dera cultura aranesa, en totes es sues desparières expressions. De forma especiau, garantirà era conservacion e promoirà er enriquiment deth patrimòni istoric, culturau, arqueologic, documentau, juridic, paisagistic, artistic, scientific, etnologic, geologic e industriau d'Aran e des bens que l'intègren, quinsevolh que sigue eth sòn regim juridic e titularitat.

2. Era Generalitat e era Administracion der Estat, cossent damb es sues competéncias, cooperaràn damb eth Conselh Generau en aguesta accion de proteccion e promocion dera cultura e lengua aranesa, enes encastres autonomic, estatau e internacionau.

3. Eth Conselh Generau promoirà acòrds de collaboracion damb es entitats locals d'Aran entà que participen ena conservacion, era promocion e era difusion dera cultura aranesa, cossent damb es competéncias que les atribuïsqen es leis.

4. Eth Conselh Generau impulsarà es iniciatiues de besonh tà coordinar es esfòrci damb era resta de territoris occitans en favor dera promocion e preservacion dera lengua.

TÍTOL III ORGANIZACION

CAPÍTOL I ES ORGANS DETH CONSELH GENERAU E ES SUES ATRIBUCIONS.

Article 13 Eth Conselh Generau

Eth Conselh Generau d'Aran ei era institucion representativa de govèrn e administracion d'Aran, qu'enes tèrmes de qué dispòse era presenta Lei ei elegit per sufragi universau, igual, liure, dirècte e secret. Cossent damb era sua tradicion istorica, eth Conselh Generau ei integrat per tretze conselhèrs o conselhères generaus distribuïdi dera manèra següenta: dus elegidi peth terçon de Pujòlo; dus per Arties e Garòs, quate per Castièro; un per Marcatosa, un pera Lairissa e tres per Quate Lòcs.

Article 14 Organs deth Conselh Generau.

1. Compòsen eth Conselh Generau es organs següenti:

- a) Eth Plen des conselhèrs e conselhères generaus.
- b) Eth sindic o era sindica
- c) Eth Conselh de Govèrn.
- d) Era Comission d'Auditors de Compdes.

2. Ei un organ d'existéncia potestativa, enes tèrmes que dispòse era presenta Lei, eth vicesindic o vicesindica.

3. Tanben, eth Conselh Generau, cossent damb era sua potestat d'autoorganizacion, pòt crear d'auti organs complementaris d'aguesta organizacion en sòn reglament organic. Tanben poderà crear, mejançant eth reglament organic, organs consultius de participacion des ciutadans, es sectors socials o economics o es municipis e es entitats municipaus descentralizades en matèries dera competéncia deth Conselh Generau; es nomentadi organs consultius poderàn èster d'encastre aranés o de terçon.

Article 15

Eth Plen de conselhèrs e conselhères generaus.

1. Eth Plen ei format peth sindic o era sindica, que lo presidís, e pes conselhèrs e conselhères generaus.

2. Corresponen ath Plen es atribucions següentes:

- a) Elegir ath sindic o sindica
- b) Aprovar eth reglament organic e d'auti reglaments atau coma es ordenances deth Conselh Generau
- c) Exercir era iniciativa de modificacion des limits territoriaus d'Aran.
- d) Decidir era ordenacion administrativa deth territòri d'Aran.
- e) Aprovar e modificar es pressupòsti e aprovar es compdes
- f) Determinar es recorsi pròpris de caractèr tributari.
- g) Aprovar era plantilha de personau deth Conselh Generau, era sua relacion de lòcs de trabalh, es bases des pròves entara seleccion de personau e tàs concorsi de provision de lòcs de trabalh, era fixacion dera quantia des retribucions complementàries des foncionaris, eth nombre e eth regim de personau eventuai e era separacion des foncionaris deth servici, tot açò cossent damb es normes reguladores dera foncion publica locau, e ratificar eth conget deth personau laborau.
- h) Exercir era potestat expropiatòria.
- i) Aprovar es plans qu'afecten ath territòri d'Aran, que siguen dera competència deth Conselh Generau.
- j) Aprovar es formes de gestion des servicis e es expedients entar exercici des activitats economicas.
- k) Delegar e encargar era gestion de competències deth Conselh Generau a d'aves administracions publicas e recèber delegacions e encomanes de gestion.
- l) Afectar ath servici o ar usatge public es bens deth Conselh Generau e alterar era qualificacion juridica des bens de domeni public.
- m) Alienar eth patrimoní
- n) Exercir accions administratives o judiciaus en ahèrs dera sua competència.
- o) Sosméter conflictes de competències damb d'aves administracions publicas.
- p) Designar es membres dera Comission d'Auditors de Compdes
- q) Votar era mocion de censura ath sindic o ara sindica, atau coma es acòrds qu'aguest o aguesta vincule a ua qüestion de confiança.
- r) Controlar e fiscalizar era gestion des auti organs deth Conselh Generau.
- s) Es autes que li atribuïsqen aguesta o d'aves leis o es disposicions generaus deth Conselh Generau.
- t) Delegar es foncions en sindic o sindica o en Conselh de Govèrn, quan aquestes, d'acòrd damb er apartat 3 d'aguest article o era norma atributiva dera foncion, non siguen indelegables

3. Es competéncies concernentes as letres a, b, c), e), f), i), k), p) q) e r) der apartat 2 d'aguest article son indelegables.

Article 16

Eth sindic o era sindica

1. Eth sindic o era sindica ei elegit o elegida peth Plen des conselhèrs e conselhères generaus, enes tèrmes que dispòse aguesta Lei e ei era persona cap e maxima responsabla deth Govèrn e dera Administracion pròpria d'Aran.

2. Correspon ath sindic o sindica es atribucions següentes:

- a) Representar ath Conselh Generau.
- b) Convocar es sessions deth Plen, fixar eth sòn orde deth dia e presidir es sues sessions, en tot moderar eth debat e dirimint es empats damb eth sòn vòt de qualitat.
- c) Convocar, fixar er orde deth dia e presidir, enes madeishi tèrmes, es sessions deth rèste des organs collaborators, es organismes e es societats e es empreses que depenen deth Conselh Generau.
- d) Ordenar e supervisar era publicacion e era execucion des resolucions deth Conselh Generau.
- e) Dirigir e supervisar es servicis e eth personau deth Conselh Generau.
- f) Exercir es foncions d'organ de contractacion deth Conselh Generau
- g) Ordenar es pagaments e balhar compdes.
- h) Possar e supervisar era activitat des desparièrs organs e servicis deth Conselh Generau.
- i) Velhar peth compliment des leis e des reglaments en territòri d'Aran.
- j) Exercir accions judiciais e administratives en ahèrs dera sua competéncia e, en cas d'urgéncia, en ahèrs dera competéncia deth Plen, en tot balhar-li compdes ad aguest ena sua prumèra session.
- k) Nomenar de forma potestativa, entre es conselhers e conselhères, eth vicesindic o vicesindica.
- l) Es autes que li atribuïsqen aguesta o d'autes leis o es disposicions generaus deth Conselh Generau.
- m) Aqueres que corresponen ath Conselh Generau e non agen estat atribuïdes exprèssament a un aute organ.
- n) Delegar es foncions en vicesindic o vicesindica, enes conselhèrs o conselhères o en Consell de Govèrn, quan aquestes, cossent damb er apartat 3 d'aguest article o era norma atributiva dera foncion, non siguen indelegables.

3. Es competéncies concernentes as letres a, b, d), h), j), k) e n) der apartat 2 d'aguest article son indelegables.

Article 17

Eth vicesindic o vicesindica

Eth vicesindic o era vicesindica ei nomentat o nomentada peth sindic o era sindica, cossent damb çò que dispòse er article anterior, e remplace eth sindic o era sindica en cas de vacanta per abséncia o malautia. Se pòt nomenar mès d'un vicesindic o vicesindica, en quau cas realizaràn era foncion de supléncia per orden que se determine en nomenament. Eth vicesindic o vicesindica exerciràn es foncions que li delègue eth sindic o era sindica.

Article 18

Eth Conselh de Govèrn

Eth Conselh de Govèrn ei format peth sindic o sindica, pes vicesindics o vicesindiques e d'auti conselhèrs o conselhères generaus. Eth Reglament Organic, atau madeish, determinarà e desvoloparà eth foncionament e era composicion deth Conselh de Govèrn.

Article 19

Era Comission d'Auditors de Compdes

1. Era Comission d'Auditors de Compdes ei un organ de constitucion obligatòria, integrat pes conselhèrs generaus designadi peth sindic o sindica, entre eri aumens un conselhèr generau de cada grop politic representat en Conselh Generau. Era eleccion dera Comission d'Auditors de Compdes s'amiarà a tèrme ena prumèra session que celèbre eth Conselh Generau posteriora ara session dera sua constitucion.

2. Pertòque ara Comission d'Auditors de Compdes examinar e estudiar es compdes annaus deth Conselh Generau e emeter-ne un informe abans qu'eth Plen les apròve.

CAPÍTOL II

REGIM DE FONCIONAMENT

Article 20

Foncionament des organs collegiats

1. Eth Plen s'amasse en session ordinària damb era periodicitat que determine eth Reglament Organic e, aumens, cada dus mesi. Tanben s'amasse en session extraordinària se lo convòque eth sindic o era sindica e s'ac requerissen ua quatau part o mès des sòns membres.

2. Es sessions deth Plen son publiques e se condusissen jos era presidéncia deth sindic o sindica, qu'a de garantir era participacion de toti es grops politics enes debats e era des conselhèrs e des conselhères presents enes votacions.

3. Es acòrds des organs collegiats s'adòpten, per norma generau, per majoria simpla, exceptat des cassi en qu'aguesta o d'outes leis requerisquen ua majoria qualificada. En cas d'empat enes votacions, dirimirà eth vòt de qualitat deth sindic o sindica.

CAPÍTOL III REGIM ELECTORAU

Article 21 Candidatures ath Conselh Generau

Entara eleccion deth Conselh Generau es candidatures an de complir es requisits següents:

- a) Pòden presentar candidatura es partits politics, es federacions de partits e es coalicions electoraus. Tanben ne pòden presentar es agropacions d'electors avaladi damb era signatura d'un minim deth tres per cent deth cens electorau deth terçon corresponent.
- b) Cada candidatura a de contier ua lista barrada damb tanti nòms coma membres deth Conselh li pertòque ath corresponent terçon, mès un maxim de dus suplents.

Article 22 Eleccion des conselhèrs e conselhères generaus

1. Es eleccions ath Conselh Generau son convocades peth Govèrn dera Generalitat e s'amiaràn a tèrme eth madeish dia qu'eth dera celebracion des eleccions municipaus.

2. Era eleccion des conselhèrs o conselhères generaus se harà cossent damb çò que dispòse era legislacion electorau, entre candidatures qu'en corresponent terçon agen artenhut mès d'un cinc per cent deth totau de vòts valedèrament emetudi, e en aplicacion dera Lei de Hont.

3. A cada terçon li correspon d'elegir el nombre de conselhers següents:

Pujolo: 2 conselhèrs.

Arties e Garòs: 2 conselhèrs.

Castièro: 4 conselhèrs.

Marcatosa: 1 conselhèr.

Lairissa: 1 conselhèr.

Quatre Lòcs: 3 conselhèrs.

Article 23

Constitucion e mandat deth Conselh Generau

1. Eth Conselh Generau se constituís en session publica ena sua sedença eth prumèr dia obrèr dempús des quinze dies naturaus següents ath londeman der acte de proclamacion des sòns membres elegidi. Era session serà presidida per ua mèsa d'edat, integrada peth conselhèr o conselhèra generau de mès edat e per o pera de mens edat presenta en acte, en tot actuar coma secretari eth deth Conselh Generau.

2. Eth mandat des conselhèrs o conselhères generaus coïncidirà damb eth des ajuntaments. Es conselhèrs o conselhères generaus cèssen tanben deth sòn cargue per defuncion, renóncia, incapacitat o inhabilitacion. En aguesti cassi corbirà era vacanta eth següent dera candidatura e, un còp acabada aguesta, es suplents per orde de presentacion.

Article 24

Eleccion deth sindic o era sindica

1. Eth Plen deth Conselh Generau escuelh, d'entre es sòns membres, eth sindic o era sindica.

2. Era presentacion e debat des candidatures e era eleccion deth sindic o dera sindica s'amiaràn en decors dera session constitutiva deth Conselh Generau.

3. Poderàn presentar era sua candidatura a sindic o sindica quinsevolh des conselhèrs o conselhères generaus.

4. Tà èster elegit sindic o sindica era persona candidata a d'obtier era majoria absoluta de vòts ena prumèra votacion. En cas de que cap candidat o candidata arthenesse aguesta majoria se celebrarà, ara seguida, ua dusau votacion, dera quau ne resultarà elegit sindic o elegida sindica eth candidat o candidata qu'age arthenhut eth major nombre de vòts. En cas d'empat en aguesta dusau votacion, serà elegit sindic o sindica era persona candidata corresponenta ath partit politic, federacion de partits, coalicion electorau o agropacion d'electors qu'age un major nombre de conselhèrs o conselhères generaus e, en cas de persistir er empat, era persona candidata deth partit politic, federacion de partits, coalicion electorau o agropacion d'electors qu'age arthenhut mès vòts en conjunt d'Aran.

Article 25

Estatut deth sindic o sindica e des conselhèrs e conselhères generaus

1. Ath sindic o sindica atau coma as conselhèrs e conselhères generaus les ei d'aplicacion eth regim d'incompatibilitats e d'inelegibilitats aplicables as elegidi locals, segontes era legislacion electorau e de regim locau.
2. Eth cargue de sindic o sindica ei incompatible damb quinsevolh aute cargue public en quinsevolha auta administracion.
3. Eth mandat de sindic o sindica demorarà limitat a tres mandats consecutius.
4. Ath sindic o sindica atau coma as conselhèrs e conselhères generaus les ei d'aplicacion er estatut des elegidi locals que contemple era legislacion sus regim locau.

Article 26

Cessament deth sindic o sindica

1. Eth sindic o sindica cèsse per defuncion, renóncia, incapacitat o inhabilitacion e tanben quan pèrd era confiança deth Conselh Generau, mejançant era aprobacion d'ua mocion de censura o eth refús d'un qüestion de confiança.
2. Era mocion de censura a d'anar acompanhada deth nòm deth candidat o dera candidata alternatiu o alternativa, que pòt èster quinsevolh des conselhèrs o conselhères generaus, e a d'èster presentada e aprovada pera majoria absoluta des conselhèrs e conselhères generaus, per çò qu'era persona prepausada coma candidat o candidata serà elegida automaticament coma sindic o sindica. Un madeish conselhèr o conselhèra generau non poderà presentar mès d'ua mocion de censura pendent eth corresponent mandat. Eth debat e votacion dera mocion de censura s'amiarà a tèrme tàs dotze deth metdia deth detzau dia següent ath dera sua presentacion en registre deth Conselh Generau.
3. En cas de vacant, eth nau sindic o era naua sindica serà elegit o elegida cossent damb çò previst a en article 24.

Article 27

Qüestion de confiança

1. Eth Sindic pòt sosméter ath Plen ua qüestion de confiança, relacionada ara aprobacion o era modificacion de quinsevolh des ahèrs següents:
 - a) Es pressupòsti annaus.
 - b) Eth reglament organic o un reglament executiu.

c) Era imposicion o organizacion d'un tribut.
d) Ua declaracion programatica presentada peth sindic.
Sonque se pòden sosmèter un maxim de dues qüestions de confiança en madeish mandat.

2. Era presentacion dera qüestion de confiança relacionada damb er acòrd sus bèth un des ahèrs que mèrque eth numèro 1 a de figurar exprèssaments en corresponent punt der orde deth dia deth Plen, e entara adopcion d'aguesti acòrds se requerís eth quòrum de votacion qu'exigisque era legislacion aplicabla, entà cadun d'eri. Era votacion s'a de hèr, en tot cas, mejançant eth sistèma nominau dera crida publica.

3. Entara presentacion dera qüestion de confiança ei requisit prealable qu'er acòrd corresponent age estat debatut en Plen e que non age arthenhut era majoria de besonh entara aprobacion.

4. En cas qu'era qüestion de confiança non obtengue eth nombre de besonh de vòts favorables entara aprobacion der acòrd, eth sindic o sindica cèsse automaticament, e demore en foncions enquiara presa de possession de qui l'age de succedir en cargue. Era eleccion deth nau sindic s'a de hèr en ua session plenària convocada automaticament entàs dotze ores deth detzau dia obrèr següent ath dera votacion der acòrd ath quau se vincule era qüestion de confiança e eth sindic o sindica cessanta non pòt èster candidata tara eleccion.

5. S'era qüestion de confiança s'a presentat vinculada ara aprobacion des pressupòsti, e non arthen eth nombre de vòts favorables de besonh entara sua aprobacion, en tèrme d'un mes a compdar dera data dera sua votacion s'a de presentar e aprovar ua mocion de censura contra eth sindic o sindica; en cas contrari, es pressupòsti son aprovadi e eth sindic o sindica mantengut o mantenguda en cargue.

CAPÍTOL IV INSTITUT D'ESTUDIS ARANESI

1. Er Institut d'Estudis Aranesi ei ua entitat academica, independenta e damb personalitat juridica pròpia, assessora des institucions publiques e privades en generau e araneses en particular, en matèria de Lengua, Dret, Istòria e Patrimoni pròpis d'Aran.

2. Es podèrs publics promoiràn era existència e manteniment d'aguesta institucion.

3. Er Institut d'Estudis Aranesi ei eth competent tà elaborar es informes vinculants respècte des escuts des ens locals dera Val d'Aran

TÍTOL IV COMPETÈNCIES

CAPÍTOL I REGIM GENERAU

Article 28 Encastre competenciau

1. Eth Conselh Generau a es competències que determinen es precèptes deth capítol dusau deth present Títol d'aguesta Lei. Tanben a es competències que li autregen d'outes leis, atau coma es qu'es leis de Catalonha autregen as conselhs comarcaus e as auti organs de govèrn territorialau.
2. Coma critèri generau, es leis de Catalonha o deth Govèrn dera Generalitat an d'atribuïr, transferir, delegar o encargar era gestion ath Conselh Generau d'Aran des competències e foncions qu'exercissen es servicis territoriaus dera Administracion dera Generalitat e des organismes e empreses que ne depenen.
3. En quinsvolh cas, eth Conselh Generau ostente es competències que li an estat transferides pera Generalitat de Catalonha enquiara entrada en vigor d'aguesta Lei, qu'a compdar d'ara demoren assolidades legaument.
4. Es delegacions e encomanes de gestion dera Administracion dera Generalitat ath Conselh Generau d'Aran se regissen per aquerò previst pera legislacion generau de regim juridic des administracions publiques e deth procediment administratiu comun e pera legislacion de regim locau.

Article 29 Capacitats generaus e principi de subsidiarietat

1. Ath delà des competències atribuïdes exprèssament per aguesta e d'outes leis, tanben corresponen ath Conselh Generau es competències de caractèr executiu qu'es leis non atribuïsqen exprèssaments a d'outes administracions publiques. Tanben, eth Conselh Generau a capacitat entà amiar a tèrme, mejançant er exercici prealable dera sua potestat reglamentària en aqueres matèries que son dera sua competència e tostemp que non transgredisque es leis, tota sòrta d'activitats e servicis que requerisquen es interèssi generaus d'Aran.
2. Damb caractèr generau, e enes qüestions relatives ara organizacion des servicis e as procediments d'intervencion, es disposicions, es normes e es reglaments deth Conselh Generau despleguen e apliquen es leis deth

Parlament en Aran damb caractèr preferent as reglaments executius aprovadi peth Govèrn dera Generalitat, qu'en aguesti cassi son d'aplicacion supletòria.

Article 30

Potestats

Entà pr'amor d'exercir es competéncias e facultats que se li autregen o reconeishen per aguesta Lei o de conformitat damb aguesta, li corresponen ath Conselh Generau d'Aran es potestats e capacitats següentes:

a) Era potestat normativa, tant en encastre administratiu intèrne, coma entà regular es activitats privades.

b) Era potestat de desvolopar era sua organizacion, includida era de crear organismes e empreses o d'associar-se o participar en organismes o empreses amassa damb d'autres administracions o particulars.

c) Es potestats de planificacion e de programacion.

d) Era potestat de crear e regular es servicis de besonh entar exercici des sues competéncias e era capacitat d'exercir era iniciativa empresariau ena activitat economica.

e) Era potestat expropiatòria.

f) Es potestats d'inspeccion e de sancion.

g) Es potestats de proteccion e recuperacion des sòns bens.

h) Era capacitat de negociar e soscríuer acòrds, convènis, concèrts o contractes damb d'autres administracions o damb empreses privades.

e) En generau, eth rèste de potestats e prerrogatives que corresponen as entitats publiques de natura territorialau.

Article 31

Traspàs de competéncias e era sua avaloracion

1. Eth Govèrn dera Generalitat de Catalonha acordarà damb eth Conselh Generau d'Aran eth traspàs des servicis e des recorsi materiaus e umans e era dotacion economica que corresponen as naues competéncias atribuïdes per aguesta Lei ath Conselh Generau.

2. Es prepauses de traspàs e era avaloracion dera dotacion economica corresponenta seràn amiades pera Comission bilateral Govèrn dera Generalitat-Conselh Generau d'Aran regulada per article 59. Ena analisi des avaloracions des servicis traspassadi s'a de tier en compde autant es còsti dirèctes, coma es indirèctes e es d'inversion que corresponguen.

CAPÍTOL II
COMPETÈNCIES ENES DIUÈRSI SECTORS D'ACTIVITAT
ADMINISTRATIVA

Article 32
Lengua e cultura

1. Eth Conselh Generau a competència exclusiva en tot aquerò que hè referència ath foment, normalizacion e regulacion der usatge der aranés, cossent damb es leis de caràcter generau en vigor a tot Catalonha en matèria de politica lingüistica e d'educacion.
2. Tanben a competència plea entath foment e promocion dera cultura aranesa e en tot cas entar emparament, conservacion, gestion e administracion deth patrimòni culturau, atau coma des servicis d'arqueologia e entara execucion des politiques sus promocion e difusion culturau.
3. Li correspon ath Conselh Generau era gestion de toti es centres culturaus publics e d'interès generau de titularitat dera Generalitat.
4. Li correspon ath Conselh Generau de préner, entath sòn encastre territoriau, es decisions en matèria de planificacion e execucion des plans dera Generalitat de Catalonha entà equipaments culturaus, qu'en tot cas an de garantir entà Aran dotacions proporcionaus as previstes entath rèste de Catalonha.
5. Eth Departament dera Generalitat que gestione es ajudes entàs indústries culturaus e eth supòrt tara promocion der aranés en quinsevolh des encastres relacionadi damb era cultura, es indústries culturaus, era creacion culturau o es mieis de comunicacion a d'includir enes sues decisions mecanismes de participacion e coordinacion damb eth Conselh Generau d'Aran.

Article 33
Dret civiu aranés

1. Correspon ath Conselh Generau era susvelhança en matèria des institucions juridiques araneses recuelhudes ena Querimònia e ena rèsta de Privilègis desplegadì enes institucions de dret civiu privat e de dret public. Aquesta susvelhança s'esturmentarà a traucers dera seccion juridica der IEA.
2. Eth Parlament de Catalonha actualizarà es figures de dret civiu privat e de dret públic aranés tà garantir era sua pervivència.

Article 34
Regim locau

1. Corresponen ath Conselh Generau d'Aran es facultats qu'era legislacion dera Generalitat atribuís as conselhs comarcaus e as organs creadi pera lei de division territoriala de Catalonha en relacion damb es activitats e es servicis de competéncia municipau e era assisténcia as municipis e era cooperacion damb aguesti.
2. Corresponen ath Conselh Generau es competéncias e facultats qu'era legislacion catalana de regim locau atribuís ath Govèrn e ara Administracion dera Generalitat en matèria de denominacion, simbèus e territòri des municipis aranesi.

Article 35
Organizacion deth territòri e urbanisme

1. Eth Conselh Generau participarà ena elaboracion, aprobacion, execucion e seguiment des esturments de planificacion territoriala dera Generalitat de Catalonha qu'afecten a Aran. Ath delà, quan er encastre territorial des esturments de planificacion territoriala non excedisque eth d'Aran, eth Conselh Generau poderà exercir era iniciativa entara sua formulacion, modificacion o revision.
2. Correspon ath Conselh Generau d'Aran era competéncia qu'includís, en tot cas, er establiment e era regulacion des esturments de gestion urbanistica e tanben eth sòn procediment de tramitacion e aprobacion definitiva.
3. Eth Conselh Generau pòt formular, aprovar e executar, laguens des limits des potestats qu'era legislacion urbanistica atribuís as ajuntaments en relacion damb eth sòn planejament, plans urbanistics qu'excedisquen der encastre d'un solet municipi, a peticion expressa des plens des Ajuntaments. Tanben pòt exercir es competéncias dera Administracion dera Generalitat d'exercici supletòri des foncions de disciplina urbanistica des ajuntaments, de forma coordinada damb aquera.
4. Es competéncias qu'era legislacion urbanistica atribuís as comissions territoriaus d'urbanisme seràn exercides pera Comission d'Urbanisme d'Aran, integrada peth Conselh Generau d'Aran damb era participacion dera Generalitat de Catalonha. Aquesta Comission aurà un reglament pròpi qu'establirà eth sòn règim de foncionament e composicion, cossent damb es competéncias de cada administracion.

5. Eth Conselh Generau a, en tot cas, era competència en matèria d'emission des informes sectoriaus des competències transferides en marc dera tramitacion des expedients e es tràmits urbanistics, atau coma era elaboracion dera prepausa der informe iniciiau que s'a de sotméter ena Ponència Tecnica d'Urbanisme.

6. Correspon ara Comission d'Urbanisme dera Val d'Aran era competència ena aprobacion iniciiau e definitiva des esturments de planejament director qu'afecten sonque ar encastre dera Val d'Aran. Enes supòsits que siguen planejaments d'àmbit territoriaus o directors qu'afecten a uns auti àmbits territoriaus disparions ath d'Aran, era Comission d'Urbanisme dera Val d'Aran aprovarà de forma iniciiau e provisionau eth document, en referència ar àmbit dera Val d'Aran e corresponderà ath Conselhèr de Politica Territoriala era sua aprobacion definitiva.

7. Era determinacion der emplaçament d'infraestructures e equipaments tant dera Generalitat coma de titularitat estatau en Aran requerís era participacion prèvia deth Conselh Generau d'Aran damb era Generalitat ena elaboracion der informe dera Comission Bilateral Generalitat – Estat.

8. Correspon ath Conselh Generau d'Aran era competència en matèria de dret de reversion enes expropiacions urbanistiques executades en Aran en marc dera legislacion estatau.

Article 36

Educacion

1. Aran se constituís coma zòna educativa, cossent damb aquerò qu'establisque era legislacion reguladora dera educacion en Catalonha.

2. Per rasons d'especificitat lingüistica, es servicis pròpris deth Departament d'Educacion, ei a díder, es Servicis Educatius e es escòles d'adults, auràn Aran coma unic referent territorial.

3. Eth Conselh Generau d'Aran ei competent entara prestacion des següents servicis relacionadi damb era educacion: transport escolar, minjador escolar, servicis extraescolars, elaboracion e produccion de libres de tèxte e materiaus didactics en aranés, auxiliars de convèrsa en aranés e formacion permanenta deth professorat ena lengua e cultura aranesa.

4. Eth Conselh Generau d'Aran assumirà, mejançant es corresponenti acòrds damb eth Govèrn dera Generalitat o damb eth Departament d'Educacion, e era coordinacion damb aguest, era gestion economica des centres educatius

d'Aran, era gestion de bèques e ajudes entar estudi e era gestion dera matriculacion der alumnat.

5. Eth Conselh Generau d'Aran poderà exercir es competéncias dera administracion educativa d'establir convènis damb centres educatius privadi per delegacion deth Govèrn dera Generalitat.

Article 37

Sanitat e Salut Publica

1. Correspon ath CGA er exercici des competéncias traspassades en matèria de sanitat e salut publica, qu'en quinsevolh cas includissen es foncions següents.

- Era organizacion, eth foncionament, era avaloracion e eth contròtle des centres, servicis e establiments sanitaris e sòciosanitaris deth sistèma sanitari public.
- Era gestion e execucion des servicis, actuacions e programes publics en matèria de promocion e proteccion dera salut e prevencion des malauties, qu'en quinsevolh cas includissen totes aqueres matèries en encastre dera salut publica e laguens deth territòri d'Aran.
- Gestion e administracion des centres, des servicis e des establiments de proteccion dera salut e d'atencion sanitària e sociosanitària de caractèr public atau coma era gestion des prestacions pròpies deth sistèma sanitari public.

2. En atencion ara sua complexitat e cossent damb es principis reguladi pera legislacion basica dera Generalitat, es foncions següents s'exerciran jos era competéncia entre eth Conselh Generau d'Aran e era Administracion dera Generalitat de Catalonha.

- a) Era organizacion, era planificacion e era gestion des prestacions des servicis sanitaris, sociosanitaris e de salut mentau de caractèr public.
- b) Era organizacion e era planificacion des mesures e des actuacions destinades a preservar, protegir e promòir era salut publica en toti es encastres.
- c) Era planificacion des recorsi sanitaris de cobertura publica e era coordinacion des activitats privades damb sistèma sanitari public.

3. Eth Conselh Generau d'Aran, d'acòrd damb eth Departament de Salut dera Generalitat, organitzarà era sua participacion enes organs de gestion politics e tecnicos qu'afecten as decisions des sues competéncias.

Article 38

Espòrts e léser

1. Corresponen ath Conselh Generau es següentes competéncias en matèria d'espòrts:

- a) Eth foment, era divulgacion, era planificacion, era coordinacion, era execucion, er assessorament, era implantacion e era projeccion dera practica dera activitat fisica e der espòrt en Aran.
- b) Eth foment e era promocion der associacionisme esportiu.
- c) Era planificacion deth hilat d'equipaments esportius e era promocion dera sua execucion.
- d) Participar ena prevencion e contròtle dera violéncia enes espectacles publics esportius.
- e) Eth registre d'entitats que prebotgen e organizen era practica dera activitat esportiva damb sedença en Aran.

2. Eth Conselh Generau exercís competéncias en matèria de léser, qu'includissen en tot cas eth foment e era regulacion des activitats que s'acomplisquen en Aran e era promocion des entitats qu'agen per finalitat era realizacion d'activitats de léser.

3. Ei competéncia deth Conselh Generau era gestion d'installacions e equipaments entar espòrt e eth léser, includida era gestion des centres de tecnificacion.

4. Eth Conselh Generau a competéncia en eth desplegament des mesures definides enes plans d'equipaments esportius dera Generalitat.

5. Eth Conselh Generau poirà participar enes entitats e organismes d'àmbit autonomic, estatau, europèu e internacionau qu'agen per objècte eth desenvolopament der espòrt en Aran.

6. Eth Conselh Generau a competéncia en establiment deth règim juridic des federacions e es clubs esportius e des entitats araneses que prebotgen e organizen era practica der espòrt e dera activitat fisica en encastre d'Aran e era declaracion d'usatge public des entitats esportives.

Article 39

Joenessa

1. Eth Conselh Generau d'Aran exercís es següentes competéncias en matèria de joenessa:

- a) Era regulacion, era gestion, era intervencion e era politica administrativa d'activitats e installacions adreçadas ara joenessa.

- b) Era gestion des aubèrges de joenessa.
- c) Gestion deth burèu de servicis tara joenessa dera Val d'Aran

2. Li correspon tanben ath Conselh Generau d'Aran es següentes competéncias.

a) Planificacion, ordenacion, execucion e avaloracion de politiques, plans e programes adreçadi ara joenessa, qu'includissen entre auti objèctes:

- Era borsa d'abitatge joen.
- Es politiques transversaus de joenessa en salut, benèster, educacion e d'auti servicis ara persona.
- Es Plans d'emancipacion juvenila.
- Eth foment des politiques de joenessa e era promocion de servicis compartidi entre municipis, era sua coordinacion e er assessorament d'aguesti.

b) Era promocion der associacionisme juvenil, des iniciatives de participacion dera gent joena, dera mobilitat internacionau e deth torisme juvenil.

Atau donques, era organizacion e planificacion en aguesti airaus se desvoloparà progressivament atau e com prevé aguesta madeisha lei.

Article 40

Politiques d'igualtat

1. Eth Conselh Generau d'Aran promoirà era transversalitat enes politiques de hemnes, en tot estampar valors, critèris e nòrmes d'equitat de genre en totes es sues accions e politiques publiques, tant especificques coma generaus.

2. Eth Conselh Generau realitzarà e promoirà activitats entà eradicar era discriminacion per rason de genre e participarà ena planificacion, eth dessenh, era execucion, era avaloracion e eth contròtle de normes, plans, directritzes generaus e accions positives d'encastre generau adreçades ad aguesta madeisha finalitat.

Article 41

Servicis Sociaus

1. Eth Conselh Generau exercís es competéncias següentes, cossent damb era normatiua e era planificacion dera Generalitat en matèria d'accion sociau

- a) Gestion des servicis sociaus d'atencion primària.
- b) Gestion des servicis sociaus especializadi, includidi en quinsevolh cas es dirigidi ara gent grana, ara enfància e as personas en situacion de dependéncia o damb discapacitat.
- c) Foment de centres aucupacionaus entà personas damb discapacitat.

2. En atencion ara sua complexitat, e ar hèt qu'eth Sistèma Aranés de Servicis Sociaus forme part deth Sistema Catalan de Servicis Sociaus, s'exerciràn de manèra compartida entre eth Conselh Generau e era Generalitat de Catalonha, cossent damb era legislacion dera Generalitat, es competéncies següentes:

- a) Es relatives as encastres atau previsti pera Lei de Servicis Sociaus de Catalonha e peth desplegament dera cartèra de Servicis Sociaus.
- b) Es de besonh entara aplicacion dera Lei de Promocion dera Autonomia Personau e Atencion as Persones en situacion de Dependéncia.

3. El Conselh Generau participarà ena gestion des recorsi economics dera Generalitat destinadi a accion social, en ua progression creishenta a mesura que s'incrementen es sues competéncies en aguesta matèria, e cossent damb un principi generau de relacion paritària damb eth Departament d'Accion Social e Ciutadania.

4. Eth Conselh Generau d'Aran promoiràn politiques transversaus que permeten un tractament globau e integrau autant des deth punt d'enguarda individuau coma comunitari en tot garantir d'aguesta manera er accés en condicions d'igualtat as servicis sociaus.

5. Eth Conselh Generau d'Aran velharà pera organizacion, planificacion e organizacion der hilat de servicis sociaus publics cossent damb es critèris de proximitat, coesion social e accés a toti es recorsi e es hilats sociaus de besonh.

6. Correspon ath Conselh Generau eth desvolopament dera politica d'integracion des persones immigrades en marc des sues competéncies e era participacion enes decisions dera Generalitat sus immigracion qu'afecten de forma especiau a Aran.

Article 42

Abitatge

1. Eth Conselh Generau d'Aran ostente es competéncies de solèr e abitatge, en especiau era promocion e gestion d'abitatge public, autant destinat ara venda, coma ath regim de loguèr, e era regulacion des patrimonis publics de solèr e abitatge.

2. Eth Conselh Generau d'Aran exercís, en regim de delegacion, es competéncies des servicis territoriaus dera Generalitat de concession d'ajudes entara reabilitacion d'abitatges e era d'autrejamet dera cedula d'abitabilitat.

3. Ei competéncia deth Conselh Generau era creacion der Institut Aranés de Solèr e Abitatge e poderà exercir d'administracion actuant.

Article 43
Miei ambient

1. Eth Conselh Generau exercís competéncias entara proteccion e gestion deth miei ambient, e le corresponen facultats d'execucion des leis vigentes en aguesta matèria cossent damb es decrets de transferéncias de competéncias e servicis, atau coma es potestats entà establir, mejançant es sues disposicions normatives, mesures addicionaus de proteccion.
2. Era Generalitat de Catalonha a de sométer a informe deth Conselh Generau d'Aran, prèviaments ara sua tramitacion e ara aprobacion, quinsevolh nòrma juridica sus matèries de miei ambient, eth contengut dera quau afectèsse de forma especifica ar encastre territorial dera Val d'Aran.
3. Eth Conselh Generau interven en es procediments de controlle des activitats privades e publiques que poden afectar eth miei ambient. Er informe ambientau deth Conselh Generau ei preceptiu en es procediments d'avaluacion der impacte ambientau e en toti aqueri procediments que sigui preceptiu er informe ambientau, e ei vinculant s'ei desfavorable o impose mesures de proteccion en es procediment d'autorizacion o llicencia d'activitats privades, atau coma en aqueri procediments que sigue preceptiu er informe ambientau.
4. Eth Conselh Generau d'Aran pot crear un còs d'agents de Miei Ambient damb funcions de susvelhança e controlle, de collaboracion ena gestion, de proteccio e prevencion integraus deth medi ambient e de policia administrativa especiau. Es membres d'ageust cos auran era condicion d'agents dera autoritat en er exercici des sues foncions, as efectes establerts legauments.
5. Eth Conselh Generau interven en es procediments de contròtle preventiu des activitats privades e publiques que pòden afectar ath miei ambient.
6. Eth Conselh Generau d'Aran ei competent ena declaracion de compatibilitat d'usi e activitats en solèr rustic.

Article 44
Patrimoni i recorsi naturaus

1. Eth Conselh Generau d'Aran exercís competéncias ena ordenacion, planificacion e gestion, denuncia e susvelhança des actuacions relacionades damb era proteccion e recuperacion des recorsi des ecosistemes fluviaux e terrestres, incluides era fauna, flora e abitats.
2. Eth Conselh Generau d'Aran a atribuïdes competéncias ena ordenacion, planificacion e gestion, denúncia e vigilància, atau com er exercici dera potestat

sancionadora ena activitat piscicòla e cinegetica, en exercici des quaus aproba annaument es Plans Tecnicos Piscicoles e Cinegetics dera Val d'Aran.

3. Eth Conselh Generau pòt declarar es figures de proteccion e delimitacion d'espacis, bens, abitats o valors naturaus que meriten mesures especiaus de proteccion e a de gestionar toti aqueri que siguen limitadi ar àmbit territorial d'Aran. En tot cas, li correspon era gestion e susvelhança der Hilat Natura 2000 e, en generau, de toti es espaci protegidi declaradi en sòn territòri, includida era gestion des recorsi economics vinculadi ad aquestes figures. Era proposicion de declaracion de quinsevolh espaci deth territòri aranés coma figura de proteccion especiau, requerirà era conformitat prèvia deth Conselh atau coma des Ajuntaments o EMD afectadi.

4. Eth Conselh Generau pòt adoptar es mesures de proteccion deth paisatge regulades per aquesta legislacion, atau coma aprobar es cartes deth paisatge e elaborar un catalòg deth paisatge en sòn encastre territorial, en tot requerir era conformitat prèvia des Ajuntaments o EMD afectadi.

5. Ena Val d'Aran eth Conselh Generau d'Aran exercís es foncions d'administracion forestau e a atribusit er exercici dera potestat sancionadora de totes es matèries transferides.

6. Ei competència deth Conselh Generau establir es mecanismes, en sòn encastre territorial, entara planificacion, ordenacion e conservacion des recorsi forestaus, atau coma era regulacion des profitaments en sòl rústic en tot autrejar es preceptiues autorizacions,

7. Es competència deth Conselh Generau exercir era gestion forestau des monts d'Utilitat Pública apertenenti ath catalòg corresponent, damb exclusion dera competència de delimitacions e fitacions.

8. Ei competencia del Conselh Generau d'Aran era declaracion de compatibilitat des usi e activitats damb eth caractèr d'utilitat publica des monts.

9. Ei competència deth Conselh Generau establir es mesures de prevencion e extincion d'incèndis forestaus.

10. Eth Conselh exercís competències executives, de susvelhança e sancionadores en matèria d'accès motorizat ath miei naturau e as espacis naturaus protegidi, includides es foncions d'expedicion d'autorizacions, atau coma era capacitat d'adoptar regulacions que compòrtiguen major proteccion.

11. Eth Conselh Generau d'Aran damb era conformitat dera Generalitat de Catalonha, exercís competències en er establiment des mecanismes de gestion

des conques deth Garona, era Noguera Pallaresa, e era Noguera Ribagorçana laguens der encastre d'Aran, cossent damb es convènis de gestion e planificacion de conca signats damb era Confederacion Hidrogràfica der Ebre.

12. Eth Conselh Generau disposarà d'un servici de prevencion de risqui naturaus, especiaument en encastre dera prediccion de lauegi.

13. Eth Conselh Generau d'Aran a de colaborar damb es municipis aranesi ena gestion des servicis de lordères, recuelhuda e tractament de residus. e prestacion dth servici de deishalheria.

14. Eth Conselh Generau exercis es competències d'execucion en son territori des politiquas e mesures d'educacion ambientau fixades pes leis de Catalonha e peth Govern dera Generalitat e pot defenir e desenvolopar politiquas e mesures propies en aguesta materia.

Article 45

Energia e mines

1. Eth Conselh Generau participe ena planificacion des activitats de produccion, emmagazenatge e transpòrt d'energia, ena tramitacion des autorizacions requerides entàs corresponentes installacions e ena promocion e foment des energies renovables e dera eficiència energetica.

2. Eth Conselh Generau participe ena regulacion e ena intervencion administrativa e contròtle des mines e es recorsi minèrs plaçadi en territòri d'Aran e des activitats extractives, tant d'arids coma de termaus, que s'i complisquen.

Article 46

Activitats ruraus

1. Eth Conselh Generau exercís competencies en materia de promocion deth desenvolopament e proteccion deth miei raurau e des activitats productives que li son pròpies, en especiau era agricultura, era ramaderia e es profitaments forestaus e es productes artesanaus dera industria agroalimentaria, atau coma era gestion des ajuts e des hòns europèus o des d'aves administracions competentes.

2. Eth Conselh Generau exercis competències en aplicacion e gestion des actuacions en matèria de sanetat, igiène, benèster e produccion animau.

3. Correspon ath Conselh Generau er exercici des foncions qu'establís era normativa aplicable derivades dera aplicacion dera Politica Agrària comuna dera Union Europèa.

4. Eth Conselh Generau pot organizar e promòir fires e certamens agricòles, ramadèrs e forestaus.

5. Correspon ath Conselh Generau d'Aran era autorizacion e registre de nuclèus zoologics en encastre d'Aran.

Article 47

Torisme

1. Eth Conselh Generau a era competéncia entà desvolopar activitats e balhar servicis de promocion toristica, includida era gestion d'informacion, senhalizacion e difusion toristica.

2. Eth Conselh Generau exercís es competéncias des servicis territoriaus dera Generalitat en matèria d'autorizacion e contròtle, includida era potestat sancionadora, des establiments toristics, includidi es lotjaments, es establiments de restauracion e era d'espòrts d'aventura, e participe ena gestion des ajudes publiques ath sector.

3. Eth Conselh Generau participarà enes òrgans d'administracion toristica qu'agen relacion damb Aran entà pr'amor de facilitar era coordinacion entre es establiments pròpris e d'auti plaçadi en Aran.

Article 48

Comèrc e consum

1. Eth Conselh Generau exercís competéncias d'organizacion e execucion en matèria de comèrc interior, qu'includissen era formulacion e aprobacion de plans e programes de promocion e organizacion comerciau e era autorizacion de dubertura e ampliacion de comèrci.

2. Eth Conselh Generau ostente competéncias en matèria de promocion e autorizacion d'activitats firaus.

3. Eth Conselh Generau exercís competéncias en matèria de proteccion e promocion des drets e interèssi des consumidors, includida era gestion e era regulacion des servicis de mediacion entre provedidors e consumidors e informacion e defensa des consumidors e usatgèrs.

4. Correspon ath Conselh Generau era regulacion dera formacion, era educacion e era informacion en matèria de consumidors e usatgèrs.

5. Eth Conselh Generau participe ena redaccion des normes que desvolope era politica d'implantacion d'equipaments comerciaus dera Generalitat de Catalonha.

Article 49

Promocion dera economia

1. Eth Conselh Generau exercís competéncias en matèria de promocion e organizacion dera activitat economica, includida era gestion de plans, hons e programes, dera Generalitat o estataus, adreçadi ath foment dera activitat economica, ara promocion dera aucupacion e ara proteccion des persones en caumatge.

2. Eth Conselh Generau exercís competéncias en matèria de promocion e organizacion dera artesania, atau coma en matèria de planificacion dera indústria en Aran.

Article 50

Universitats e recèrca

1. Eth Conselh Generau participe ena gestion deth sistèma de bèques e ajudes tara formacion universitària e, en generau, ena promocion der accès dera poblacion aranesa ara universitat.

2. Eth Conselh Generau collaborarà damb era Generalitat en matèria de politica de recèrca, desenvolopament e innovacion, e participarà ena gestion des ajudes e des bèques instituïdes damb aguesti objèctes.

3. Eth Conselh amassa damb era Generalitat participarà e momentarà era presència e foment dera Universitat Telematica.

Article 51

Tecnologies dera informacion e dera comunicacion

1. Eth Conselh Generau exercís competéncias de promocion e gestion de servicis de tecnologies dera informacion e eth coneishement, damb era finalitat de garantir eth plen accès dera poblacion aranesa ad aguestes.

2. Eth Conselh Generau promò er establiment des infraestructures de comunicacion de besonh entath plen accès dera poblacion aranesa ad aguesti

servicis e participe ena planificacion e contròtle deth sòn plaçament, en tot velhar pera proteccion deth paisatge e eth miei e era salut des persones.

3. Correspon ath Conselh Generau, d'acòrd damb era normativa der Estat, era competència en matèria de promocion dera existència d'un conjunt minim de servicis d'accès universau e era participacion ena gestion deth registre d'installadors d'infraestructures comunes de telecomunicacions e deth registre de gestors de multiplèxs en territòri d'Aran.

Article 52

Infraestructures, òbres publiques e servicis de mobilitat

1. Eth Conselh Generau exercís es competències de planificacion, construccion e manteniment des carretères e es camins dera sua titularitat e participe ena planificacion e ena gestion des carretères en encastre d'Aran e en totes es installacions de centres de logistica de transpòrt.

2. Eth Conselh Generau exercís era competència sus elipòrts, altipòrts e d'autres infraestructures de transpòrt en territòri d'Aran que non agen qualificacion legau d'interès generau. Aguesta competència includís:

a) Era planificacion e era gestion de toti es elipòrts, altipòrts, estacions terminaus de carga e d'autres infraestructures de transpòrt.

b) Era gestion de domèni public de besonh entà prestar eth servici, especiaument der autrejament d'autorizacions e concessions laguens des recintes.

c) Eth règim economic des servicis, especiaument des potestats tarifària e era recaptacion des tributs e gravàmens relacionats damb er usatge dera infraestructura e deth servici que prèste.

d) Era delimitacion dera zòna de servicis des elipòrts e altipòrts e era determinacion des usatges, es equipments e es activitats complementàries.

e) Era qualificacion d'interès generau d'ua infraestructura de transpòrt plaçada en Aran per miei d'un informe prèvi deth Conselh Generau, que poirà participar ena sua gestion, d'acòrd damb era legislacion vigenta.

3. Era qualificacion d'interès generau en matèria des òbres publiques que s'executen intègrament en territòri d'Aran requerís er informe prèvi deth Conselh Generau d'Aran.

4. Li corresponen ath Conselh Generau es competències sus era planificacion, autorizacion, concession, contraròtle e gestion de servicis de transpòrt de viatgèrs en encastre dera Val d'Aran, atau coma era planificacion e gestion deth servici de transpòrt escolar.

Article 53

Seguretat publica

1. Eth Conselh Generau a era competència de promòir plans de prevencion e seguretat e de coordinar es plans e servicis de seguretat des municipis e dera Generalitat en sòn encastre territorial. Atau madeish, eth Conselh Generau participarà ena Junta de Seguretat de Coordinacion des còssi policiaus presenti en Aran.
2. Eth Departament d'Interior meterà a disposicion deth sindic o era sindica un grop de membres deth còs de Mossos d'Esquadra entà hèr es foncions policiaus de besonh entar exercici des competències previstes en apartat anterior e entà amiar a tèrme foncions de proteccion des sues autoritats, bastisses, installacions e servicis.
3. En marc dera legislacion vigenta, eth Conselh Generau poirà coordinar e/o assomir era creacion d'un còs de policia locau d'àmbit territorial.

Article 54

Prevencion e escandiment de huecs, emergéncies e proteccion civila

1. Eth Conselh Generau exercís es competències de regulacion e gestion des servicis d'emergéncies e proteccion civila, qu'includissen era regulacion, era planificacion e era execucion de mesures relatives as emergéncies, rescats de montanha, proteccion civila, es servicis de prevencion e escandiment de huecs e era collaboracion e coordinacion damb es que depenen des ajuntaments, tot sense perjudici dera sua collaboracion damb es dera Generalitat e es autes comunitats vesies, atau coma der Estat francés. Era collaboracion damb es servicis dera Generalitat se harà mejançant protocòls entre aquesta e eth Conselh Generau.
2. Eth Conselh Generau d'Aran a es competències entà crear, aprovar era reglamentacion e gestionar eth servici de pompièrs voluntaris.

Article 55

Associacions, fondacions, corporacions de dret public e professions titolades

1. Era Generalitat de Catalonha aurà d'oficiar ath Conselh Generau es associacions, es fondacions, es corporacions de dret public e es professions titolades existents e exercent en Aran, atau coma es modificacions que se produsisquen enes estaments citadi e es professions titolades susceptibles de registre.

Article 56

Denominacions e indicacions geografiques e de qualitat

1. Eth Conselh Generau d'Aran exercís sus eth sòn territòri es obligacions de proteccion derivades deth reconeishement d'ua denominacion d'origen o d'ua indicacion geografica protegida. Es autoritats competentes collabòren ena proteccion des denominacions geografiques e de qualitat araneses dehòra deth territòri d'Aran e dauant es institucions de proteccion europèes e internacionaus.

Article 57

Estadistica

1. Era Generalitat de Catalonha facilitarà es donades estadistiques que corresponen ath territòri d'Aran.

Article 58

Propietat intellectuau e industriau

1. Correspon ath Conselh Generau era competència ena defensa juridica e processau des toponims d'Aran aplicats ath sector dera indústria.

Article 59

Trabalh e relacions laboraus

1. Eth Conselh Generau a competència ena elaboracion deth calendari de dies festius qu'a de regir en tot eth territòri d'Aran.

TÍTOL V

RELACIONS DETH CONSELH GENERAU DAMB ERA GENERALITAT E DAMB ES AUTES INSTITUCIONS PUBLIQUES

Article 60

Capacitat d'iniciativa legislativa

1. Eth Conselh Generau d'Aran pòt exercir era iniciativa legislativa reconeishuda per Estatut d'autonomia de Catalonha des organs representatius des entitats supramunicipaus de caractèr territorial, cossent damb çò previst per aguesta Lei e era legislacion dera Generalitat.

2. En quinsevolh cas, pòt èster objècte dera iniciativa legislativa exercida peth Conselh Generau quaussevolh ahèr relatiu as interèssi especifics d'Aran e ath desenvolupament deth sòn autogovèrn, includida era modificacion d'aguesta Lei.

Article 61

Participacion deth sindic ena activitat parlamentària

1. Eth sindic o era sindica serà convidat o convidada a participar enes ponéncies e comissions que debaten iniciatives legislatives que poguen afectar ath territòri d'Aran, ath sòn regim especiau o as competéncies e recorsi deth Conselh Generau.
2. Aumens un còp ar an se celebrarà un debat sus era situacion d'Aran e eth desvolopament deth sòn autogovèrn ena Comission parlamentària que correspone, cossent damb eth Reglament deth Parlament. Aguest debat començarà damb ua exposicion deth sindic o sindica.
3. Eth Parlament de Catalonha dotarà ua Oficina entà Aran, damb era finalitat de facilitar e balhar supòrt e assessorament ara participacion des representats deth Conselh Generau e des grups politics que le compausen ena activitat parlamentària e en seguiment d'aguesta.

Article 62

Singularitat des relacions deth Conselh Generau damb eth Govèrn dera Generalitat

1. Institucionaument, eth Sindic o era Sindica se relacione damb eth President o era Presidenta dera Generalitat. Es relacions ordinàries entre eth Conselh Generau e eth Govèrn e era Administracion dera Generalitat de Catalonha se canalizen mejançant eth Departament que determine era organizacion intèrna d'aguesta, qu'aurà d'incorporar ara sua denominacion era d'Aran, e era Comission bilaterau Govèrn dera Generalitat-Conselh Generau d'Aran que regule er article següent.
2. En atencion ath sòn caractèr singular, Aran non s'intègre en cap division territoriau entara organizacion des servicis dera Generalitat e se relacione e coordine damb aguesta e damb es autes institucions publiques de Catalonha cossent damb çò previst per aguesta Lei.

Article 63

Participacion enes decisions dera Generalitat e coordinacion damb es servicis d'aguesta

1. Quan eth Conselh Generau d'Aran exercisque competéncies qu'en rèste deth territòri corresponen as servicis d'Administracion dera Generalitat, eth Departament o organisme dera Generalitat responsable d'aguestes a de hèr

efectiu eth dret des autoritats araneses de participar ena planificacion e programacion que pogue afectar-les e a coordinar es sòns servicis damb es dera Generalitat. Damb aguesta fin, se formalizaràn convènis e protocòls de coordinacion e collaboracion entre eth Conselh Generau e es departaments o organismes afectadi.

2. Se garantís era incorporacion d'aumens un representant deth Conselh Generau d'Aran enes organs collegiadi, de caractèr generau o sectoriau, de coordinacion, de collaboracion o de participacion de d'aves administracions o entitats en exercici de competéncias dera Generalitat, quan i aurà coïncidència, parcial o totau, entre es matèries objècte dera activitat d'aguesti organs e es que son objècte de competéncias exercides peth Conselh Generau.

Article 64

Era Comission Bilaterau Govèrn dera Generalitat-Conselh Generau d'Aran

1. Era Comission bilaterau Govèrn dera Generalitat-Conselh Generau d'Aran ei er organ e permanent de relacion entre es govèrns e es administracions dera Generalitat e d'Aran, damb er objècte de promòir e articular era collaboracion e era coordinacion mutuau, de canalizar era participacion des institucions araneses enes decisions dera Generalitat e deth Parlament de possar er autogovèrn d'Aran.

2. Ara Comission bilaterau Govèrn dera Generalitat-Conselh Generau d'Aran li corresponen es foncions següentes:

a) Conéisher e informar es avantprojèctes de lei, e proposicions qu'elève eth Conselh tara sua tramitacion dauant deth Parlament, atau coma conéisher e informar des projèctes de decret que pòden incidir dirèctament en autogovèrn d'Aran, prealablament ara sua aprobacion peth Govèrn dera Generalitat.

b) Definir es servicis dera Generalitat qu'an d'èster transferidi ath Conselh Generau e negociar e aprovar eth sòn traspàs e es respectives memòries economiques.

c) Definir es critèris e es esturments e procediments de collaboracion e coordinacion entre es departaments, servicis, organismes e empreses dera Generalitat e es deth Conselh Generau e conéisher e resòlver es incidéncias e es disfoncions que se presenten en desvolopament dera sua activitat.

d) Estudiar, debàter e hèr prepauses entà promòir er autogovèrn aranés e facilitar es relacions de collaboracion e coordinacion entre eth Govèrn dera Generalitat e eth Conselh Generau.

e) interpretar e resoler dubtes e eventuaus conflictes sus eth desvolopament der autogovern en Aran.

f) Era preparacion e prepausa de tota era normativa que hèsque possibla es atribucions ath Conselh Generau d'Aran des competéncias e situacions reconeishudes en Estatut d'Autonomia de Catalonha.

- g) Eth desvolopament normatiu estatutari e es transferéncias de besonh o acomodacion d'aguestes en encastre deth Conselh Generau d'Aran.
- h) Garantir er escambi contunh d'informacion entre andues administracions, tant se se sollicite coma se non, en toti es aspèctes relatius ara execucion des acòrds prenudi per aguesta e eth compliment e desvolopament d'aguesti.
- e) Interpretar es dobtes que poguen sorgir ena execucion des acòrds e resolucions dera Comission Bilaterau.

3. Aguesta Comission bilaterau a d'èster formada per cinc membres designadi peth Govèrn dera Generalitat e cinc membres designadi peth Conselh Generau d'Aran, e copresidida peth conselhèr o pera conselhèra deth Departament a que se referís er apartat 1 der article 57 e peth sindic o era sindica d'Aran. Es acòrds dera Comission s'adòpten per consens entre es dues representacions.

4. Era Comission bilaterau Govèrn dera Generalitat-Conselh Generau d'Aran se dotarà d'un reglament pròpri que regularà eth sòn foncionament, es organs que lo conformen e era periodicitat des ses sessions, en tot garantir que s'amassarà aumens un còp ar an.

Article 65

Es relacions deth Conselh Generau damb es municipis

Es relacions entre eth Conselh Generau e es municipis aranesi son de collaboracion e coordinacion, entà pr'amor de servir damb eficàcia e eficiéncia as interèssi d'Aran e des ses collectivitats, damb plen respècte entàs competéncias e era autonomia respectiva.

Article 66

Aran e es naues divisions territoriaus de Catalonha

1. En aplicacion des articles 90/91 der EAC, es organs corresponents transferiràn annaument ath Conselh Generau d'Aran e as Ajuntaments d'Aran era part des ses despenes correntes e d'inversion que, segontes critèris de proporcionalitat, corresponderie de destinar ara Val d'Aran, en aplicacion des critèris vigents entad aguestes, enes tèrmes que fixarà era Comission instituïda per apartat següent.

2. Se crearà era Comission mixta correspondent ar ambit territorial que correspongue, coma organ estable de coordinacion e collaboracion entre institucions.

Article 67
Relacions de cooperacion

Eth Conselh Generau d'Aran pòt establir convènis de cooperacion e constituïr consòrcis damb entitats territoriaus tant de Catalonha, coma, per rasons de vesiatge, d'Espanha o de França, o damb es madeishi Estats, s'atau ac aconselhe era prestacion des sòns servicis e eth desvolopament des sues activitats.

Article 68
Relacions e participacion damb era ciutadania

Eth Conselh Generau d'Aran promoirà era implicacion dera ciutadania en toti aqueri ahèrs de govèrn qu'impliquen eth territòri d'Aran e desvoloparà es esturments de besonh entath foment dera participacion ciutadana enes diferenti encastres competenciaus qu'a atribuïdi per aguesta lei.

TÍTOL VI
FINANÇAMENT DETH CONSELH GENERAU

Article 69
Eth Hons de cooperacion dera Generalitat damb eth Conselh Generau d'Aran

1. Era Lei de Pressupòsti dera Generalitat crearà e dotarà, en qualitat de capítol especific, eth Hons de cooperacion dera Generalitat damb eth Conselh Generau d'Aran, damb era fin de garantir era sufisència de recorsi deth Conselh Generau tà:

- a) Corbir es despenes de foncionament ordinari deth Conselh Generau.
- B) Exercir es competències que li agen estat transferides e, en generau, es previstes per aguesta e d'autres leis.
- C) Desvolopar politiquas pròpries.

Es recorsi d'aguest Hons de cooperacion seràn transferits per trimesadèrs auançadi ath Conselh Generau, en fraccions periodiques de caractèr mesadèr. Era creacion deth Hons se harà sense perjudici de çò qu'establís era lei de pressupòsti dera Generalitat entà establir es percentatges de participacion a favor deth Conselh Generau d'Aran en hons de cooperacion locau de Catalonha.

2. Eth Hons instituït per apartat anterior se fixarà cossent damb eth còst efectiu, dirècte e indirècte, que supause entath Conselh Generau er exercici des competències e d'autres despenes mercades en apartat anterior, includidi en tot

cas es servicis transferidi pera Administracion dera Generalitat, e cossent damb es prepauses que formularà era Comission bilaterau regulada per article 59.

3. Prealablament ara formulacion der Avantprojècte de pressupòsti dera Generalitat, era Comission bilaterau establida per article 59 a de fixar era dotacion entath Hons de cooperacion, creat e regulat per aquest article, que sigue de besonh entà atier er increment previsible des despenes deth Conselh Generau entar exercici pressupostari corresponent. En defècte d'aquest prononciament dera Comission bilaterau, era Lei de pressupòsti dera Generalitat aplicarà ath Hons de cooperacion dera Generalitat damb eth Conselh Generau d'Aran aumens eth madeish increment qu'experimenten en sòn conjunt es despenes dera Generalitat.

4. Eth Conselh Generau der Aran a autonomia entà aplicar es recorsi procedents deth Hons de cooperacion regulada per aquest article as servicis e as autes activitats dera sua competència.

Article 70

D'autes assignacions o participacions enes Pressupòsti dera Generalitat

1. Ath delà deth Hons de cooperacion dera Generalitat damb eth Conselh Generau d'Aran, es Leis de Pressupòsti dera Generalitat tanben pòden establir d'autes partides especificques adreçadas ath Conselh Generau, entà pr'amor de promòir era sua collaboracion en exercici des competències dera Administracion dera Generalitat o er assolidament des fins d'aguesta.

2. Tanben, se s'escatz, eth Conselh Generau pòt obtier recorsi dera Generalitat procedents de partides finalistes adreçadas a entitats territoriaus o locals.

Article 71

Tributacion pròpria

Cossent damb era normativa generau fiscau e tributària, eth Conselh Generau poderà prepausar en Parlament de Catalonha er establiment per lei de tributs pròpris d'Aran.

Article 72

D'auti ingrèssi

1. Eth Conselh Generau d'Aran, ath delà des recorsi que fixen es dus articles anteriors, se finance damb:

- a) Ingrèssi de dret privat.
- b) Taxes e prètzi publics tara prestacion de servicis e tara realizacion d'activitats dera sua competència.

- c) Contribucions especiaus entara execucion d'òbres o tar establiment, ampliacion o melhora des servicis dera sua competéncia.
- d) Subvencions, multes e d'auti ingrèssi de dret public.
- e) Es auti que procedisquen.

2. Eth Conselh Generau d'Aran participarà enes ingrèssi des naues divisions territoriaus de Catalonha previstes en es articles 90 i 91 del AEI, ena madeisha proporcion ena quau exercirà es sues competéncias.

3. Eth Conselh Generau d'Aran pòt recéber aportacions des municipis aranesi.

4. Eth Conselh Generau d'Aran poirà auer participacion tributs de d'auti encastres administratius.

TÍTOL VII

DERA MODIFICACION O REVISION D'AGUESTA LEI

Article 73

Procediment

Es previsions d'aguesta Lei sonque pòden èster modificades, formaument o de hèt, mejançant eth procediment següent:

A) Era iniciativa pòt èster adoptada tant peth Conselh Generau d'Aran, coma peth Govèrn dera Generalitat, e a d'èster sosmetuda ara Comission mixta regulada per article 59.

B) S'era Comission bilaterau regulada per article 59 apròve per unanimitat des sòns membres ua prepausa determinada de modificacion dera Lei, eth Govèrn l'aprovarà coma Projècte de Lei e la presentarà entara sua tramitacion parlamentària.

C) Se non i a er acòrd dera Comission bilaterau previst en apartat anterior, qui age adoptat era iniciativa pòt exercir-la dirèctament deuant deth Parlament.

DISPOSICION ADDICIONAU

En tant non s'apròve era Lei electorau de Catalonha, era Junta electorau competenta ara quau se referís aguesta Lei ei era provinciau.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Prumèra

Era naua lei electorau de Catalonha tierà en compde era singularitat istorica, politica, culturau e lingüistica d'Aran, en tot garantir era sua representativitat en Parlament.

Dusau

En marc d'ua futura modificacion dera Constitucion, eth Parlament i proposarà era reconeishença dera autonomia aranesa.

DISPOSICIONS FINAUS

Prumèra

S'autorize ath Govèrn dera Generalitat entà qu'abilite es credits de besonh entà executar es previsions d'aguesta lei.

Dusau

Era version en aranés d'aguesta Lei e dera normativa que la complèta o aplique s'a de publicar en Bulletin oficiau deth Parlament de Catalonha e en Diari Oficiau dera Generalitat de Catalonha a continuacion dera version en lengua catalana.

DISPOSICION DEROGATÒRIA

Demoren derogades era Lei 16/1990, de 13 de junhsèga, sus eth regim especiau dera Val d'Aran e era Disposicion addicionau 1a deth Decrèt Legislatiu 4/2003, de 4 de noveme, peth quau s'apròve eth Tèxte refonut dera Lei d'organizacion comarcau de Catalonha.